

ХАБИАТ 1931 СЫЛ АЛТЫНБЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улцуска — бч куннэргэ

НОРУОТ СУРУЙААЧЧЫТН КЫТТА КӨРСҮҮҮ

Атырдах айып 23 күнгүр удуустаабы кини
библиотека лапар саалаттар Саха сирип народ-
най суруйаччыга Семен Руфовы кытта истин
көрсүһүү тэрилтэ.

Семен Титович 1927 с. Уһаа Булуу Тамалака-
аныгар төрөөбүтэ. Аан бастаан библиотека эйэ-
тин ирдэтин ылыбыта. Онтон Максим Горькай ааты-
нан литературнай институту үөрэтип бүтэрбэтэ.
Суруйар үлэтин 1955 сылтан саралайбыта. 1959
сыллаахха "Кол, олох, кэпсэтиэх" дэин эдэр су-
руйааччы Семен Руфов киинтэтэ арааччы
дүүдүлүгү тахсыбыта. Семен Руфов араас эйгэр
суруйарынан көрөхсөнөр. Ол курдук, орлорго
аналлаах киинтэлэринин саха кырачааннарын
интэтигэ-үөрөттигэ кырата суох кылаастаах. Усу-
уран литература үгүс жанрларыгар кыайа-хото
суруйарына табынан атын өмүс улуу суруйааччы-
ларын айымныларын тылбаастырынан би-
лэп.

Семен Титович Чурапчы сирин дөйүдүтүн кэримге чугаһынан аагар. Кийи бириккө төрөөбүт балта Мотрона Титовна Месеникова биштин Мурун-Тылымыйна түшүбүтүн төрүт аалын Далбар Хотуна буолан алырор. Выйыл 83 сааһын түөлбүт, иорук: татылгыр суруйаачыга Семен Титович Руфов аймахтарыгар, түпсү дьонугар кийи тутуурдаах, итүк харалаах кэлбег. Ол күрдүк "Семен Руфов тылбаастарыгар" дьэн буруолуу сыһыар сыһылаах кийиэттин аартыбыт. Шота Руставели "Тыгир тагастаах бухатыр" айымньыга, Умалт Шекспир "Сонеттара", Константин Иванов "Пористий" улуу суруйуута, Аббай Кунанбаагылы хоһоминкө сахалыы тылланан сангардылар, сакта дьомо бу улуу суруйааччылар айымньыларын кытта бейлээрин тылдарынан билсэллэригэр далаһа үөрүлүһүтэ.

Аараччыларын кытта кэпсэтингэ Семен Руфов нуучча норуотун суруйааччыга Александр Пушкин айымньыларын кытта кэпсэтингэ. Саха биллэрбэтэх суруйааччыларга Федотист Сорокин, Алексей Бродников, Василий Яковлев, Василий Соловьев – Болог Боотур кытта кэпсэтингэ. Чурапчылар бэйр дойдулаахпыт, талааннаах суруйааччы Болог Боотур сарылыстык сүрдүрүкүн иккин сүдүбүтү кэмнэрин ааһына.

— Эстониянан, Псковунан, Пушкин Хайала-

рлын сүлдэн Итэмень күндэ тийнги түмүстэ-
бинигт. Күннэ ол дойдулары бөххөлөспүт уорда-
аннара, мэгээллэрэ суубутун арыбан илэллэр.
Салайааччылар, дьон-сэргэ утары баран, үтүү
түмүстөх айан буолбута. Ол сырыыбытын су-
рукка кылларэр улахан баарлаахтын, – диир Се-
мен Титоничи. Суруйааччы быһай сайын Уолес.
Бүтүүтэ суруйааччылар ыллаахтарыгар сүлдэ-
бытын астына килсинэр. Элбэх суруйааччы тахсы-
быт Чурапчы өрүтэрэмэ республика суруйаач-
чыларын муунан төрөөһүн тарбын ииникитин
айар үлэ сайдыытыгар, сана аагтар тахсыылары-
гар улахан тирэх буолуогун сүбэлээр.

Бу ытык саастаах суруйааччыбытын бэйэтин оҕолоро арыаллыы сылдьаллара хайдалаах "Айыһыт саха ахтыһарын" ааптара суолун тэлэр ыгчаттардаарын астына кэпсир. Кылһа Евгения Семеновна аҕатын туйбарын хатаран албох дойдуларыннан сылдьарын, сирэ Болот Руфов "Якутск вечерний" хаһыат редакторунан аһамытын үөрө-көтө кэпсир, эрэли биллэрэр. Норуот суруйааччытын кытта көрсүүү саха литературатын сэнээрээччилэр, сүүрүйээччилэр ойдорүгөр-санааларылар үлэлээх өйдөбүл буолан хаалара саарбага суох.

ОКСАНА ТРОФИМОВА

Сайыпты сынньалан

САЙЫММЫН ТУХАЛААХТЫК АТААРДЫМ

Мин бийнэл сайынгтэй
сэлнэлэнгтэй олус үгүйс-
дэг агаардыг V-с Аан дойд-
тагдыг "Азия оюулору" спор-
тивнай оюунуудар культур-
най программаларыгар, ол
эбэтэр үөрүүлэх ахалны-
тыгар кытгыннылыг.

Бийлэни Гоголев аатынан педколледж уопсайыгар түһөрбилгэлэрэ. Сибээс техникум остолбуйуугар олус мииниэлэстик аһаныттар. Бийли культурнай программаларга икки бөлөх буолан барбытыт, "Сайлытк орлоро" уонна "Кыымчааннар" этибит. "Сайлытк орлоро" бөлөхкө 5 кыыс, 3 уол дьарыстанабыт. Соһуулар уорүүлэх аһыллыктарыгар эрэсэ-дөрөсэ орлор буолан үтүктүлөбүтүт. Үгүс орлору кытары билэстибит. Күн айы бөлөһүнөрбүт, илэти коммуннар паракка. Үгүс кыһуу театра туруорбүт "Дьол таһа", "Сказка о царе Салтане" спектаклларытар, Е.М.Ярославский аатынан музейга, Хомус музейытар, кинизэ сыдыбытыт. Үгүс кыһуу театры салгытаатытар, уус-уран салгытааччы, СР народнай артыһа, бары сөбүлүүр, кинизуттар кинизит Алексей Прокопьевич Павловка спектаклларга босхо сырыттынарбытарыгар, бийлини үрөккө көрүбүттэригэр махтанабыт. Ону таһынан Дьоккуускай куорат ыһаагар кыттыһы ыһаммыт "Эй оһуоһаыгар" Гиняесс рекордугар кинизиппит. Оһуоһага 5298 иһи кыттыбыта.

15 күн наһаа түргэнижээ-
стэ, санаабар, 5 эрэ күн сылды-
ыбыт курдуктун. "Азия оҕло-
ро" оонньуу аһыллыытыгар

ардах түспүтэ дэ, бийиги са-
наабытын түбэрбөлүктүгү,
араас омул спортеменарын
кытары хаартыска
түспүштү. Сарымгы
күндүгү дэкибигүгү тарас-
палыгы.

Түгәнияз туулан, бийикти көрөн-истән кидә сәддәбыт, баләмизәбит сәлһәәччәшәрһытыр М.Е.Биназ, М.И.Монастырева, төрәпшүт В.Н.Седалищева, таксистарһытыр И. Новгорода, В. Седалищева улахан махталһытын тиердәбит.

Аны түврт сэлшмэн VI-с соннууларга арьшай да удаатан кытгыахыт диин бэри саваллаахыт. "Азия ордорун" кэннитан 4 күн сэлшмэн баран Кытайга кыптугум. Пекин усна Бейдайхе куораттары сырытхын Пекин олук кыраһыабай куорат эбэт. Олуктоохтор бары велосипеддин эбэтэр рикшанан сыйдылар. Пекингэ "Парк мира", "Парк зоопарк", "Шоу дельфинс", Тяньмэньяи болуосатыгар сырытгыбыт.

Бейдайжэ курорттай куурат буолал сааһа кыраһаабай Кинхэтин оссо тунсар, киэртэйэр, барыта уот буолар. Кинхэ 8-9 чааста хабыс-хапта буолар эбит. Виир кинхэ "Ылһамар фонгаига" сылдыбылпыт, олус үчүгэй этэ. Муора уута сылаас бадайы. Сахалар элбэх этибит. Мунха манньк кэрэ түгэнэри балах-тээбиттэригэр төрөштүттэр-бөр истин махталбын хаһыат нонүө түөрдөбүн.

Люба ЕФРЕМОВА

Н.Д. Субуруускай аатынан
Болтонго орто оскуолатын
7-с кылааһын үөрэнээччтэ

НЭҮИЛИЭКТЭРТЭН СОНУННАР

АРЫЫЛААХХА.

Арьсгалах нэвчилэлтін дьахалтатын специалиһа Мария Петровна Анемподистова бэйүелэтин сонуннарын кыластак билифиннэрэр:

— Бийишты былаамыг окко-1508 тонна, онгон 1200 т от отгонно. Бизир мобилнай бизиргээр Тулагыга баран 100 т оту отототулар, онгон 50 ото тиздэн калбит. Билигин Шурба Чалландаттар отгуу сыдыллар, 2 кийин эбин ыгтыгыллар. Манна 200 т от быланна нар, билигин туругузан 20 т отгонно. Байыкылар 51 % туула, 301 тонна от кыбылланна. Атылааныгы Уус-Алдан Оспиргунтун дуозбарлахан 83,5 тонна оту ыдыгыт, кэлин эбин 100 тонна оту ыдыахлаахыт. Кыстыкка сүөхүбүтүн көү рөппитибит, быны

РАБОТЫ КОМПЬЮТЕРНОГО ТИПА:

Оскулалыгы бэйлэтэ кэтэх хаһаайыстыбыллаах 7 сылытаах, онно 5 тонна оту былааннаан отугуу сылдьылар. Өрөмүөн үлэтэ бара суурар, ОДьКХ Арыллыахсаары биригээдэтэ бэйэлэрэ санга иотельнай тута сылдьылар. Тэрийтэ үксэ кыстыгына бөлүм туруктаах.

СЫЛАННА

Бийилгы бытааннара 4617 тонна, ор Нэһиликтэ бэйэтэтэр 1400 тонна оттоомут. 6 мобильнай биригээдэ Намта, Ньурба, Хатаска, арылларга баран үлэллэннэр, 1400 тонна былаантан 513 тоһоната бийилгин оттоомут. Хагалыстан 900 тонна оту аһыһыластыттар, анара төлөнөн турар. Сүөһү турута үчүтэй, үлэххэн күүрүстүн сүөх

Санта окуучулар тугулма ту-
рар, быйыл бастакы этапте
бүтүүктөх, Санта водопровод
оңотулма сыдыар, сүрүн тэ-
рылгэлэр бары өрмүөнүнүн
кыстыкка белэмиз.

ХАТЫЛЫГА.

Специалист Елена Иванова Захарова кэспиринки, уюулай булаан 1970 тонна, ситов 1340 тонна от оттоммут 4 мобильнай биригзаде улаакобит. Г.А.Захаров Тулагыга 50 тонна, НьюБерга 250 тонна отуулыгтар, "Харбалах" ЖСПК 300 тонна от булааннамылыгтан 250 тоннамылыгтар "Алекс" баайынай хаһаайыстыба 100 тонна булаантан 62 тонна оту оттообут, П.И.Кривошапкин 150 тонна булаанна аһары бааран 168 тонна оту оттообуттар. Нэһилиэкска 810 тонна от баар.

400-чээк оту атыгалахыгтаахтар, 350 тоннатыг сазлапка баран турар, 200 тонна отун талдспуттэр. Сүөлүнү 10-чыл эиэр түрүтсээх олорор.

Нәһилик иһинэн улахан өрөмүөн үлэлэрэ бара тураллар. Оскуола обшивкаланар, түнтүс, крося уларытылыахтаах, иһитингэ эмгэ өрөмүөн үлгэһ ыһыһылар. Уһуһаан бүтүү капиталнай өрөмүөнө буола турар. Муоста, баалка уларыһар. Балыһаар кырыһһата, ис-тас обшивката оһоһуһа сыйдыар, барыта бэлэһ ыһыһар бүтэрэ быһаһһанар. ОдьКХ-лар иһилиһһэрһитринэн өттүк бэлэһ ыһыһ б күһүттэн сыйаһһар, тейдүһһэс өрөмүөнө оһоһуһһар.

Кыстыкка бэлэмнэһин
сүһүүн туһут, аһаһыт кэ-
минэр бүтэр турунтаах.

ЧАКЫРТА

Уонсай былаан 2429 тонна

от, онтон нэвчилээк нийлээр 600 тонна от булааннаамьсгалтан 570 тонна от олгомжувт. 6 машиныг биригээдэ үлэлзэбигт "Чахыр" ТХИК Покровскайга уоноа Бөрө Үрээр сэлддэбигт, "Тоох" биригээдэтэ Дүнгүр арьяга үлэлзэтэ, "Чахыр" баайнаага хаһаайтсыба Чөөлөг арьяга, "Тогүүрүк" Владимировага, "Миронов" Тигини арьяга, барьта 1650 тонна от булааннаамьсгалтарьттан, биллэгити туругуунаа 500-чэктонна от олгомжувтубут. 300 тонна оту Нам Бөтүн, Уедай, Хомустаах, Халгалас Олстан нэвчилээктэрттэн атыаыласпыттар. Кыстыаа бааламнар, суеху туруга учутэй.

Сүүрүн үлэлэрингэй сэгэрлэ-
най саала капиталтай
оромунаа буушар, баянал күнүн
үлэгэ кирир. Оккупак, ухуу-
ан, кулгуун үлэгэ бэлэмнэр.

Наръчна БУРЦЕВА

